

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз ОК 26/2021
30.09.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгомира Милојевића, председника већа, Биљане Синановић, Радмиле Драгичевић Дичић, Радослава Петровића и Невенке Важић, чланова већа, са саветником Татјаном Миленковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела злочиначко удруживање из члана 346. став 1. КЗ и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Зорана Звонара, поднетом против правноснажног решења Вишег суда у Београду, Посебно одељење К-По1 бр 75/13 од 05.06.2017. године, у седници већа одржаној дана 30.09.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, поднет против правноснажног решења Вишег суда у Београду, Посебно одељење К-По1 бр 75/13 од 05.06.2017. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Београду, Посебно одељење К-По1 бр 75/13 од 05.06.2017. године, у ставу првом, одбачен је захтев АА за накнаду трошкова поступка који су настали у кривичном поступку вођеном пред овим судом у предмету К.По1 бр 75/13 од 16.12.2016. године, као неблагоприятан, а у ставу другом, одбијена је молба АА за повраћај у пређашње стање од 19.12.2016. године. Наведено решење постало је правноснажно дана 13.06.2017. године.

Против напред наведеног правноснажног решења захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Зоран Звонар, на основу члана 485. став 1. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијано решење преиначи и усвоји у целини захтев за накнаду трошкова кривичног поступка окривљеног АА од 16.12.2016. године, насталих у поступку пред Вишим судом у Београду, Посебно одељење К-По1 бр 75/13 или да побијано решење укине и предмет врати на поновну одлуку Вишем суду у Београду, Посебном одељењу.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је на седници већа о којој, у смислу одредбе члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио Републичког јавног тужиоца и браниоца, налазећи да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним решењем против кога је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног АА захтев за заштиту законитости поднео је на основу члана 485. став 1. тачка 2) ЗКП, наводећи да је побијаним решењем одбачен као неблаговремен захтев за накнаду трошкова поступка од 16.12.2016. године који су настали у кривичном поступку вођеним пред Вишим судом у Београду, Посебно одељење у предмету К.По1 75/13, са образложењем да је одредбом члана 262. став 2. ЗКП прописано да се подаци о висини трошкова и захтев за њихову накнаду могу поднети у року од 1 године од дана правноснажности пресуде или решења из става 1. овог члана, а да је захтев за накнаду трошкова поднет 16.12.2016. године, дакле, након протекта тог рока. У захтеву се наводи да је одлуком Уставног суда број I Уз-134/2019 од 17.03.2021. године која је објављена у „Службеном гласнику РС“ број 27/21 од 24.03.2021. године, утврђено да је одредба члана 262. став 2. ЗКП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 35/19) у делу који гласи: „подаци о висини трошкова и захтева за њихову накнаду могу се поднети најкасније у року од 1 године од дана правноснажности пресуде или решења из става 1. овог члана“ није у сагласности са Уставом и потврђеним Међународним уговором, а да на основу члана 168. став 3. Устава Републике Србије, закон који није сагласан Уставу или закону (у овом случају одредба члана 262. став 2. ЗКП) престаје да важи даном објављивања одлуке Уставног суда у „Службеном гласнику Републике Србије“ дакле, дана 24.03.2021. године. Из наведеног разлога, према наводима захтева повређено је право окривљеног, јер је побијано решење засновано на члану 262 став 2. ЗКП, за који је одлуком Уставног суда I Уз-134/2019 од 17.03.2021. године утврђено да није у сагласности са Уставом Републике Србије и потврђеним Међународним уговором.

Уставни суд, одлучујући о иницијативи за оцену уставности и члана 262. став 2. ЗКП, донео је одлуку I Уз-134/2019 која је објављена у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 27 дана 24.03.2021. године, којом је утврђено да одредба члана 262. став 2. ЗКП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 35/19) у делу који гласи: „подаци о висини трошкова и захтева за њихову накнаду могу се поднети најкасније у року од 1 године од дана правноснажности пресуде или решења из става 1. овог члана“ није у сагласности са Уставом и потврђеним Међународним уговором, па је одредба члана 262. став 2. ЗКП, престала да важи даном објављивања одлуке Уставног суда I Уз-134/2019 у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 27/2021 дана 24.03.2021. године.

Опште начело о постојању претпоставке уставности неког закона подразумева усаглашеност закона са Уставом, све до тренутка доношења одлуке Уставног суда којом би било утврђено да закон или поједине одредбе закона нису у сагласности са Уставом.

По налажењу Врховног касационог суда, побијано решење Вишег суда у Београду, Посебно одељење К-По1 бр 75/13 од 05.06.2017. године, као појединачни акт, донето је у време када одредба члана 262. став 2. ЗКП није била уставно оспорена, па је самим тим побијано решење о трошковима донето у складу са тада важећим законом. У конкретном случају, тек је након доношења побијаног решења, одлуком Уставног суда I Уз-134/2019 која је објављена у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 27/2021 дана 24.03.2021. године, утврђено да одредба члана 262. став 2.

ЗКП није у сагласности са Уставом Републике Србије и потврђеним Међународним уговором. Цитирана одлука Уставног суда у правном поретку Републике Србије производи правна дејства убудуће од тренутка доношења одлуке Уставног суда, а не ретроактивно за све раније донете одлуке без икаквих ограничења.

По налажењу Врховног касационог суда, за претходно донете одлуке, па и за побијану одлуку која је предмет одлучивања по поднетом захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, као појединачни акт, примењује се одредба члана 61. Закона о Уставном суду. Дакле, о предлогу за измену конкретног појединачног акта – у конкретном случају правноснажног решења Вишег суда у Београду, Посебно одељење К-По1 бр 75/13 од 05.06.2017. године, у смислу члана 61. став 1. Закона о Уставном суду одлучује „надлежни орган“, што је у конкретном случају надлежан суд који је донео побијано решење о трошковима кривичног поступка. Надлежни суд ће одлучити да ли су испуњени услови за примену ових одредби и измену појединачног акта – (решење Вишег суда у Београду, Посебно одељење К-По1 бр 75/13 од 05.06.2017. године), а посебно да ли су испуњени услови у вези прописаних рокова у смислу члана 61. став 2. Закона о Уставном суду, који ће се у конкретном случају рачунати од тренутка достављања појединачног акта (правноснажног решења о трошковима кривичног поступка), па до подношења иницијативе за покретање поступка за оцену уставности одредбе члана 262. став 2. ЗКП.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је на основу одредаба члана 30. став 1. Закона о уређењу судова, применом члана 491. став 1. ЗКП одлучио као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник,
Татјана Миленковић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Драгомир Милојевић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**